

Sygn. akt – IX Ka 274/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12. września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w składzie:

Przewodniczący – S.S.O. Rafał Sadowski (spr.)

Sędziowie: S.S.O. Mirosław Wiśniewski

S.S.O. Marzena Polak

Protokolant – st. sekr. sąd. M. M.

przy udziale pełnomocnika oskarżyciela skarbowego – (...)Urzędu Skarbowego w T. – K. P.,

po rozpoznaniu w dniu 12. września 2013 r.,

sprawy **B. P.** – oskarżonej z art. 54§1 i §2 kks w zw. z art. 9§3 kks oraz z art. 57§1 kks w zw. z art. 9§3 kks oraz z art. 80a§2 kks w zw. z art. 9§3 kks,

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela skarbowego – (...)Urząd Skarbowy w T.,

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 28. marca 2013 r., **sygn. akt VIII K 1776/12**,

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie II. tego wyroku podwyższa wymiar orzeczonej tamże grzywny do 20.000 (dwudziestu tysięcy) zł;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Toruniu) 2.500 (dwa tysiące pięćset) zł tytułem opłaty za obie instancje i obciąża ją wydatkami poniesionymi w toku całego postępowania.

Sygn. akt IX Ka 274/13

UZASADNIENIE

B. P. została oskarżona o to, że:

1. Wbrew przepisowi art. 99 ust. 1 i art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2004, nr 54, poz. 535 ze zm.), pełniąc funkcję prezesa zarządu (...) NIP (...) z/s w T., ul. (...) uchylała się od opodatkowania przez niezłożenie w terminie, tj. do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy. Naczelnikowi (...)Urzędu Skarbowego w T. wymaganej dla ujawnienia przedmiotu i podstawy opodatkowania podatkiem od towarów i usług deklaracji VAT-7 (...) sp. z o.o. NIP (...) z/s w T., ul. (...) za maj **2011**, przez co uszczupliła podatek od towarów i usług w kwocie **101.21, 00 zł - tj. o przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 kks w zw. z § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks**

2. Wbrew przepisowi art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2004, nr 54, poz. 535 ze zm.), pełniąc funkcję prezesa zarządu (...) NIP (...) z/s w T., ul. (...), uporczywie nie wpłacała w terminie, tj. do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, na rachunek (...)Urzędu Skarbowego podatku od towarów i usług za miesiące: październik i listopad 2010, kwiecień 2011, od czerwca do

listopada 2011, przez co uszczupliła podatek od towarów i usług w łącznej kwocie 1.231.030,00 zł - **tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks**

3. Wbrew przepisowi art. 25 ust. 1 w zw. z art. 1a i art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2000 roku, nr 54, poz. 654, ze zm.), pełniąc funkcję prezesa zarządu (...) NIP (...) z/s w T., ul. (...), uporczywie nie wpłacała w terminie, tj. za okres od pierwszego do przedostatniego miesiąca roku podatkowego w terminie do 20 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni a za ostatni miesiąc do 20 dnia ostatniego miesiąca roku oraz z tytułu zeznania rocznego do końca trzeciego miesiąca roku następnego, na rachunek (...) Urzędu Skarbowego w T. zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych za miesiące od kwietnia do grudnia 2010 roku w łącznej kwocie 371.593,00 zł oraz podatku dochodowego od osób prawnych z tytułu zeznania o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) CIT-8 za 2010 rok, przez co uszczupliła podatek dochodowy od osób prawnych w kwocie 331.933,00 zł - **tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks**

4. Wbrew przepisowi art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2004, nr 54, poz. 535 ze zm.), pełniąc funkcję prezesa zarządu (...) NIP (...) z/s w T., ul. (...), nie złożyła w terminie, tj. do 15 dnia miesiąca po okresie, za który składana jest informacja, Naczelnikowi (...) Urzędu Skarbowego w T. informacji podsumowującej VAT- (...) sp. z o.o. NIP (...) z/s w T., ul. (...) za III kw. 2011 roku - **tj. o wykroczenie skarbowe z art. 80a § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks**

Wyrokiem z dnia 28 marca 2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu, sygn. akt VIII K 1776/12, uznał oskarżoną za winną popełnienia;

-zazucanego jej w pkt 1 czynu, tj. przestępstwa skarbowego z art. 54 § 2 kks w zw. z § 1 kks i w zw. z art. 9 § 3 kks i za to, na podstawie art. 54 § 2 kks, wymierzył jej karę 100 stawek dziennych grzywny po 50 zł każda.

-zazucanych jej w pkt 2, 3 i 4 czynów, tj. wykroczeń skarbowych z art. 57 § 1 kks w zw. art. 9 § 3 kks oraz wykroczenia skarbowego z art. 80a § 2 kks i za to, po zastosowaniu art. 50 § 1 kks, na podstawie art. 57 § 1 kks, wymierzył jej karę grzywny w kwocie 3000 zł.

Zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 800 zł tytułem opłaty i obciążył poniesionymi wydatkami w kwocie 90 zł.

Wyrok ten zaskarżył w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonej oskarżyciel skarbowy, zarzucając mu rażąco niewspółmierność kary wymierzonej oskarżonej, polegającą na wymierzeniu jej samoistnej kary grzywny w granicach dolnego ustawowego zagrożenia, zarówno za popełnione przestępstwo skarbowe, jak i wykroczenia skarbowe, albowiem wysokość orzeczonej grzywny jest nieadekwatna do znacznej społecznej szkodliwości przypisanych jej czynów ze względu na niedostateczne uwzględnienie okoliczności obciążających, tj. wielomiesięcznego okresu, w którym oskarżona jako prezes spółki odpowiedzialna była za brak bieżących rozliczeń podatkowych, jak i lekceważącego stosunku oskarżonej do zobowiązań podatkowych, z powodu czego zapadłe orzeczenie nie spełnia funkcji w zakresie prewencji ogólnej i szczególnej oraz kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Powołując się na w/w zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez wymierzenie oskarżonej za przypisane jej przestępstwo skarbowe kary 160 stawek dziennych grzywny po 60 zł każda i w pkt II poprzez wymierzenie oskarżonej za przypisane jej wykroczenia skarbowe kary grzywny w wysokości 25.000 zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela skarbowego zasługuje częściowo na uwzględnienie.

Wskazując na niedostateczne uwzględnienie okoliczności obciążających przy określaniu wysokości grzywien wymierzonych zaskarżonym wyrokiem oraz dokonanie przez sąd meriti niewłaściwej oceny możliwości płatniczych

oskarżonej, skarżący domagał się podwyższenia wymiaru obu orzeczonych wobec niej (tj. zarówno za przestępstwo, jak i za wykroczenia) kar.

Postawiony przez niego zarzut rażącej niewspółmierności orzeczenia o karze uznać należy za zasadny w odniesieniu do kary grzywny orzeczonej za popełnienie trzech wykroczeń skarbowych przypisanych oskarżonej zaskarżonym wyrokiem. Określając jej wysokość na poziomie 3 tyś. zł, sąd orzekający rzeczywiście w sposób niedopuszczalny zbagatelizował okoliczności istotne dla prawidłowej oceny stopnia społecznej szkodliwości jej czynów. Okoliczności te wskazują tymczasem na to, że mimo, iż czyny te stanowią „jedynie” wykroczenia skarbowe, to w oczywisty sposób nie można określić ich mianem błahych. Nie sposób zgodzić się z zajęciem przez sąd I instancji stanowiskiem, z którego wynika, że ustawodawca niejako z góry przyjmuje, iż wykroczenia nie są czynami o znacznej społecznej szkodliwości. Oczywistym jest, że wykroczenia są ze swej natury czynami o mniejszym ciężarze gatunkowym niż przestępstwa. Jednakże ocena natężenia społecznej szkodliwości konkretnego czynu mieszczącej w ramach danego typu skonstruowanego przez ustawodawcę jest zawsze „stopniowalna” i uzależniona od okoliczności konkretnego wypadku. Nie wyklucza to zatem uznania, iż konkretne zachowanie, wypełniające znamiona czynu zabronionego jako wykroczenie skarbowe, ze względu na określone okoliczności jego popełnienia, pozbawione było elementu szkodliwości społecznej lub też przeciwnie - charakteryzowało się znacznym jego natężeniem. Okoliczności popełnienia czynów przez oskarżoną świadczą natomiast o tym, że zachowanie jej cechowało się wyższą, niż subminimalna, społeczną szkodliwością. Będąc osobą odpowiedzialną za dokonywanie rozliczeń podatkowych i terminowe wykonywanie czynności z nimi związanych, oskarżona kilkakrotnie w okresie wielu miesięcy, w tym w kolejnych następujących po sobie okresach rozliczeniowych, uchybiła różnym przepisom podatkowym, doprowadzając ostatecznie do uszczuplenia należności publiczno-prawnych w łącznej znacznej wysokości. Kara grzywny w wysokości 3000 zł w oczywisty sposób nie przystaje do wagi jej czynów.

Mając na uwadze powyższe, sąd odwoławczy podwyższył, zgodnie z wnioskiem złożonym przez oskarżyciela po przeprowadzeniu przewodu sądowego, wymiar orzeczonej w pkt II zaskarżonego wyroku kary grzywny do 20.000 zł. Kara w tej wysokości adekwatna jest do stopnia społecznej szkodliwości popełnionych przez oskarżoną wykroczeń skarbowych, a także jej zawinienia i w należyty sposób uwzględnia okoliczności obciążające i łagodzące. Stanowiąc dolegliwość wynikającą z popełnionych przez nią czynów zabronionych, wystarczająca jest ona do osiągnięcia celów wychowawczych i zapobiegawczych wobec niej. Jako kara sprawiedliwa należycie wpłynie też na kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa. Pomijając zamieszczone dopiero w apelacji, dodatkowo bez wsparcia w stosownej dokumentacji, twierdzenia oskarżyciela o okolicznościach, mających wskazywać na to, że sytuacja płatnicza oskarżonej jest w rzeczywistości o wiele lepsza, niż wynikało to z okoliczności znanych stronom i sądowi w trakcie postępowania pierwszoinstancyjnego - jej uiszczenie uznać należy za mieszczące się w granicach możliwości płatniczych oskarżonej. Popełnienie czynu zabronionego zawsze skutkuje dla sprawy i nieuchronnie dla jego bliskich, z którymi prowadzi wspólne gospodarstwo domowe, pewną dolegliwością. Zważywszy na wysokość dochodów oskarżonej i jej męża, a także jej realne możliwości zarobkowe, uiszczenie grzywny w wysokości 20 tyś. zł, jakkolwiek bez wątplenia odbije się na sytuacji finansowej jej i jej bliskich, nie będzie stanowiło zbyt daleko idącej uciążliwości dla jej rodziny, pociągając za sobą brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb materialnych albo wiążąc się z koniecznością wyzbycia się przedmiotów zapewniających utrzymanie podstawowego standardu życia. Kara ta, zachowując współmierność do społecznego niebezpieczeństwa jej czynów, stanowić będzie dla oskarżonej istotnie odczuwalną dolegliwość ekonomiczną, nie przekraczając jednak zarazem jej realnych możliwości ekonomicznych.

Nie sposób natomiast za rażąco łagodną w rozumieniu art. 438 pkt 4 kpk w zw. z art. 113 kks uznać kary 100 stawek dziennych grzywny po 50 zł każda, wymierzonej oskarżonej za popełnienie przestępstwa, opisanego w pkt I aktu oskarżenia.

Liczba stawek określona została zgodnie z dyrektywami wymiaru kary. Sąd meriti należycie ocenił stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonej, która jednokrotnie, przekraczając go o miesiąc, uchybiła ustawowemu terminowi do złożenia deklaracji, w wyniku czego doszło do uszczuplenia należności podatkowej na kwotę rzędu 100.000 zł. Właściwie uwzględnił również fakt jej uprzedniej karalności. Orzeczenie w tym zakresie jest dwa razy surowsze, niż wnioskował po zamknięciu przewodu sądowego oskarżyciel, a domagając się obecnie jego dalszego zaostżenia, nie

wskazał on na to, by sąd pominął, bądź zbagatelizował jakieś okoliczności istotne z punktu widzenia art. 53 kks dla dokonania prawidłowej oceny wagi czynu oskarżonej.

Natomiast ustalona przez sąd meriti w kwocie 50 zł stawka dzienna adekwatna jest - w ocenie sądu odwoławczego - do możliwości płatniczych oskarżonej, ocenianych przy uwzględnieniu warunków rodzinnych, wysokości zarobków jej i jej męża, a także jej możliwości zarobkowych. Przyjęcie stawki jednostkowej w wyższej wysokości mogłoby prowadzić do przerzucenia ciężaru ukarania na barki rodziny oskarżonej. Wzgląd na szczególną funkcję fiskalną kary grzywny nie mógł zatem uzasadniać określenia jej w wyższej kwocie. Znamionym jest, że oskarżyciel, twierdząc, iż w ostatnim czasie powziął informacje o tym, że sytuacja finansowa oskarżonej jest o wiele lepsza, niż wydawało się wcześniej, domagał się w apelacji jej podwyższenia jedynie o 10 zł, choć przed sądem I instancji wnioskował on ustalenie jej wysokości na jeszcze o wiele wyższym poziomie.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylenia wyroku z urzędu.

Na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 627 kpk oraz art. 10 i 3 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983, nr 49, poz. 223 ze zm.) w zw. z art. 113 kks, sąd odwoławczy zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2500 zł tytułem opłaty sądowej za obie instancje oraz obciążył ją wydatkami poniesionymi w toku całego postępowania.